

SOZVOČJE

Vedeževalka Hana.
Zmagal bo Kangleri!

28

PANORAMA

Nogometna elita
Več dolguješ, več veljaš

18

INTERVJU

Nika Sajko
Zavrnila Rolls-Royce, odšla v Talium

20

NEDELJA, 28. SEPTEMBRA 2014

ŠTEVILKA IZIDA: 26

V E Č E R

V NEDELJO

CENA 1,40 EUR /12 HRK

DAVID PROTI GOLJATU

12

Marcel
Stefančič jr.

17

En župan,
ena čast

22

Bili so mojstri,
ne sužnji

34

Na svidenje,
papir

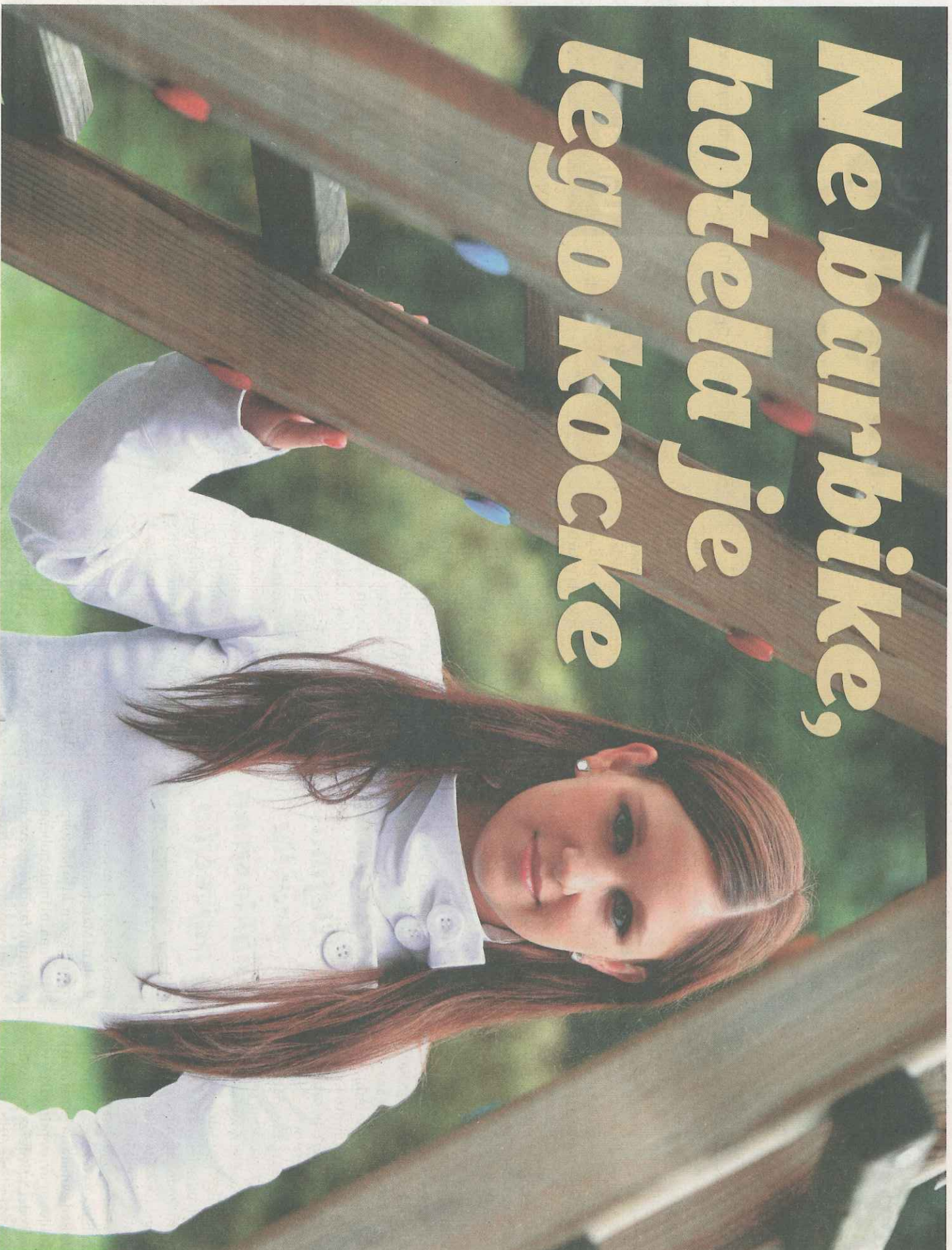
46

Nabrusite žage

Ne barbike, hotela je lego kocke

Sašo Bizjak

Da vsi uspešni mladi ljudje vendarle ne odidejo v tujino, kaže primer Nike Saijko, 25-letne magistricе strojništva

Tatjana Vrtnjak

Nika Saijko je samozavestna in samostojna ženska. Pri 18 letih se je sama odpravila v ZDA in tam preživela šest tednov, med študijem je preko Lions kluba potovala na Tajvan. Je navdušena motoristka, na svojo prvo vespo se je usedla že v srednji šoli. Pred dvema letoma je naredila vozniški izpit za motoriste in letos prvič vozi chopperja.

Zanima jo tehnika. Že od malega se je rajši kot z barbiko igrala z lego kockami, namesto polaganja posodic na štedilnik plastične otroške kuhinje jo je mikalo sestavljanje puzzlov.

Najbrž ima to v genih: mama je učiteljica matematike, oče učitelj fizike in tehnike na osnovni šoli v Rogoški Slatini.

Zlata maturantka, ki je hodila na Gimnazijo Celje - Center, se je odločila za študij strojništva na mariborski fakulteti za strojni-

štvo in bila najboljša študentka svoje generacije - za to je prejela rektorjevo nagrado. Zda! dela doktorat. Danes se mnogi uspešni mladi ljudje spogledujejo s tujino, sama se je odločila poklicno in strokovno kariero narediti doma.

Ženska in strojništvo, to ni prav pogosto. Kaj je vas pritegnilo?

To je večno vprašanje. Včasih mi kdo reče: pa tako uspešna si bila v srednji šoli, lahko bi šla na medicino! Zakaj? Že v drugem letniku gimnazije sem vedela, da bom študirala nekaj v zvezi s tehniko. Dobra sem v matematiki, fiziki, mehaniki - v teh predmetih sem uživala, a študirati čisto matematika, fiziko se mi je zdelo preveč suhoparno in sem iskala, kateri študij izbrati, da me bo veselilo.

In ste ga našli.

Gradbeništvo me nekako ni pritegnilo, odločila sem se za

strojništvo na mariborski fakulteti za strojništvo. Nisem bila edina ženska, bilo nas je pet ali šest od prvih sto vpisanih, študij nas je nato končalo približno 60.

Bili smo prva generacija bolonjskega študija. V sklopu obvezne študijske prakse sem v podjetju Kaldera sodelovala pri razvojnem

nalogu, tako da absolventskega straha niti nisem vpisala, ampak kar magistrski študij.

Jedilnice kot v filmih o Harryju Potterju

Študirali ste tudi v Oxfordu.

Tam sem leta 2012 tri mesece delala svojo magistrsko nalogo v laboratoriju, kjer testirajo materiale pod udarnimi obremenitvami. Po navadi zadostujejo podatki o tem, kako materiali reagirajo, ko so počasi obremenjeni, v določenih primerih pa nas zanima, kako reagirajo ob udaru - recimo če boste plastično vrečko za sadje počasi vlekli narazen, se bo raztegnila na en meter, če jo boste potegnili naenkrat, se bo pa strgala. Take teste z visokimi hitrostmi obremenjevanja delajo za letalsko industrijo. Moja magistrska naloga je bila v zvezi s tem, skonstruirali smo napravo za testiranje. Prav zdaj takšno na-

"Ne poznam nobenega sošolca, ki ne bi dobil dela"

projektu, v okviru katerega sem delala računalniške simulacije ekstruzije aluminija. Delo sem nadaljevala še po praksi in iz tega je potem nastala diplomska

2 minuti sta zadovoljavali Talumu iz Kidričevega, da jo je vzel v službo

NEDELJA, 28. SEPTEMBRA 2014 | 21

pravo postavljajo na Fakulteti za strojništvo Univerze v Mariboru - osnova zanjo je moja naloga.

Kakšne izkušnje imate z bivanjem v Angliji?

V laboratoriju sem bila med dva najstimi mladimi raziskovalci, doktorji, asistenti z vsega sveta; ukvarjali smo se z različnimi stvarmi. Tja sem prišla preko izmenjave, za katero se je dogovoril moj mentor za magistrsko nalogo prof. dr. Zoran Ren, ki je že sodeloval s tem laboratorijem. Bivanje sem pa plačala sama. Oxford ni ravno ugoden: sobica v študentskem domu, ki je na precej nižjem nivoju, kot so naši študentski - kuhinjo si tam deli 20 ljudi, vse je stvar - je stala 850 evrov mesečno.

Vas je to presenetilo, konec koncev gre za eno najbolj znanih svetovnih univerz?

Ne, to je pač zgodovinsko mesto; jedilnice kolidžev so takšne, kot jih vidimo v filmih o Harryju Potterju.

Odklonila Rolls-Royce

Kako je bilo v laboratoriju?

Super. Če se mi je kje ustavilo in nisem vedela, kako naprej, sem takoj dobila pomoč. Delala sem reimo neke računalniške simulacije in tam je bil doktorski študent, ki se je na to izjemno spoznal in je sedel k meni in mi dve uri razlagal ... Res krasno vzdušje je bilo. Na koncu so mi ponudili možnost, da bi ostala: dobila bi mesto mlade raziskovalke in za Rolls-Royce bi to, s čimer sem se ukvarjala, razvijala naprej: sistem tam je namreč takšen, da bi delala v laboratoriju, zaposlena pa bi bila prek Rolls-Roycea. A sem se odločila, da se vrnem in na domaći fakulteti delam doktorat, ravno te dni bom vpisala tretji letnik.

Ste dobili na mariborski fakulteti dovolj znanja? Je bilo v Oxfordu vaše znanje primerljivo?

Med študijem sem zelo rada obiskovala vaje in sem se na njih ogromno naučila. Program strojništva na naši fakulteti se mi zdi dober, tudi ustrezno razmerje je med prakso in teorijo, precej široko smo usmerjeni, kar se mi zdi tudi v redu - včasih sem za kak predmet mislila, "pa kaj bom s tem", a se potem v praksi izkaže, da osnovno znanje z nekega področja pride še kako prav. Tudi v Oxfordu je bilo moje znanje primerljivo, a seveda je imel vsak od nas še smer, področje, s katerim se je bolj ukvarjal. Zgoltovo se tam prvih štirinajst dni nisem mogla resno pogovarjati o tistih napravah, ki sem jih šele spoznavala, a glede osnov, teorije o splošnih lastnostih materialov in podobnega sem se zlahko košala z drugimi. Niti enkrat

se glede znanja nisem počutila manjvrno.

Sodelavci me ne podcenjujejo

Zdaj ste zaposleni v Talumu.

Se mladi in ženska v pretežno moškem poklicu. Je kaj presodkov?

Ne. Nad odnosom sem prav presenečena. Kljub mladosti me sodelavci jemljejo za povsem enakovredno. Vedo, da sem delala na fakulteti računalniške simulacije in modeliranje in

"Kljub mladosti me v Talumu jemljejo za enakovredno"

pridejo k meni, me vprašajo, bi lahko "to" prevedili "s tem" programom ... Kar zadeva izkušnje - kilometrine pač res še nimam -, jaz njih sprašujem. Tega, da bi me imeli za manjvrno, ker sem ženska, tudi ni. Super vzdušje je.

Kako ste sploh prišli v Talum?

Moja zaposlitev v Talumu je bila veliko naključje. Prvo leto po magistraturi sem delala na univerzi in kariatni center univerze je organiziral tako imenovani speed dating, torej hitra srečanja: predstavniki kadrovske službe desetih podjetij so sedeli vsak pri svoji mizi, prijavljeni študent pa je imel možnost se jim v dveh minutah predstaviti. Organizator mi je dovolil, da vskočim, ker nekdo od prijavljenih študentov ni prišel. Ko sem se predstavila vodji kadrovske službe v Talumu - tam so imeli odprt razpis, je dejala, da ravno iščejo nekoga s podobnim profilom. Nikogar iz Taluma nisem poznala od prej, je pa res, da sem imela kar nekaj referenc, ne samo diplome: bila sem zlata maturantka, magistririj sem delala v Oxfordu, vpisan sem že imela doktorat, imela sem delovne izkušnje s področja strojništva, ki sem jih med študijem pridobila z delom preko študentskega servisa. Vsaka taka referenca dodatno šteje, ko te primerjajo s tistim, ki se izkaže samo z diplomo.

Povpraševanje po strojnikih

So vaši sošolci tudi že zaposleni? Strojniki lažje najdete delo kot vaši vrstniki na družboslovnih smereh?

To pa gotovo. V Talumu so kasneje razpisali še eno delovno mesto in so me v kadrovski službi

vprašali, ali poznam koga, ki

išče službo. Poklicala sem vse sošolce, a brez uspeha: ali so službo že imeli ali pa so bili zanj že dogovorjeni v firmi, kjer so bili na praksi, imeli študentsko ... Ne poznam nobenega sošolca, ki ne bi v treh mesecih po končanem študiju dobil dela. Po navadi v podjetju že čakajo nanje, da bodo došli tiralni. No, nekateri ne delajo v stroki - lahko da so med študijem preko študentskega servisa počeli kaj drugega in jim je postalo isto všeč. Nekateri gredo tudi čez mejo. Sošolka iz Koroške je na primer opravljala prakso v Avstriji, in ko se je ta zaključila, je v dveh mesecih dobila službo v tamkajšnjem lokalnem podjetju.

V mnogih drugih poklicih ni tako, mladi po več let ostajajo brez zaposlitve v svoji stroki in se preživljajo z delom v bistrojih.

Ja, to je velika škoda. S tem dolgoročno tudi izgubljajo možnost za zaposlitev v stroki, ker bo

Pogrešala kavrico na Lentu

Zakaj ste se odločili ostati v Sloveniji, mnogi uspešni mladi ljudje iščejo možnost čez mejo? "Želim si živeti doma. Videla sem, kako je, ko si v tujini sam: kup stvari je, ki s preselitvijo v tujino pridejo zraven in se sploh ne vidijo - od tega, da ne poznaš jezika enako dobro kot svojega, do tega, da sem pogrešala tukajšnje vreme, prijatelje, družino, kavico na Lentu."

delodajalec verjetno rajši zaposlil nekoga, ki je ravno doštudiral, kot pa nekoga, ki že pet let počne nekaj drugega, na primer kelhari. Službo je zato smiselno pričeti iskati že med študijem, da po diplomni ni leta, dveh, treh pavze. V moji družbi smo vsi bolj tehnično usmerjeni in lažje najdemo delo, slišim pa za druge, da iščejo vsako možnost, tudi preko javnih del, da bi se nekako vključili. Nekateri zato, da bi opravili pripravništvo, ki je ponekod pogoj, da lahko pristopijo k strokovnemu izpitu, delajo celo zastoni, saj lahko šele z opravljenim strokovnim izpitom sploh kandidirajo za delovno mesto - na primer profesori. Mnogi, ki dela ne dobijo, pa se pogovarjajo o tem, da bodo šli v tujino. Eni razmišljajo o tem, da bi se vozili, drugi o preselitvi. O tem pa razmišljajo tudi nekateri, ki imajo službo, a so začetniške plače pri nas pogosto izrazito nizke. ■

«
Dobra sem v matematiki, fiziki, mehaniki

